

врегульована та всебічно підтримується державою. Існують окремі закони, що забезпечують волонтерів усілякими пільгами: страхуванням, правовим захистом та ін. У Європі, як і в США, праця волонтера прирівнюється до трудового стажу.

Джерела:

1. Кривенко Ю.В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 41–44.
2. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Міжнародний день волонтерів в ім'я економічного та соціального розвитку» від 17 грудня 1985 року, № 40/212. URL: <https://undocs.org/A/RES/40/212>
4. Кривенко Ю.В. Принципи здійснення волонтерської діяльності. *Молодий вчений*. Вип. № 6 (33) червень, 2016 р. С. 246–250.
5. Зима О. Г. Особливості волонтерства та його розвиток в Україні : препринт / О.Г. Зима, В.О. Підгайна. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 48 с.
6. Аналіз проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки волонтерської діяльності, зареєстрованого за №45211 від 18.12.20202 щодо його відповідності міжнародним стандартам в сфері прав людини. URL: <https://zmina.ua/content/uploads/sites/2/2021/06/analiz-zakonoproektu-4521-pro-volonterstvo.pdf>

Науковий керівник – к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» Кривенко Ю. В.

Кривенко Юлія Василівна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Адаховська Надія Сергіївна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВІЙСЬКОВЕ КАПЕЛАНСТВО: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Інститут капеланства, згідно з офіційною позицією, передбачений з метою виховання та практики релігійних вірувань, традицій та звичаїв у плюралістичному суспільстві

для підтримки духовного життя солдатів та їх сімей. Також капелани повинні допомагати командуванню професійною радою та консультаціями з питань релігії, моралі та етики.

Для реалізації військовослужбовців права на віросповідання, як правило, залучаються військові капелани, які можуть бути офіційно завербованими військовослужбовцями, які мають штатну посаду капелана при Міноборони, так і цивільними особами, що виконують цю місію поряд з іншими своїми обов'язками.

Військові капелани служать у всіх видах збройних сил (ВС) – армії, флоті, військово-повітряних силах, а також у всіх компонентах ЗС – дійсна служба, резерви, цивільний персонал та національна гвардія. І хоча штатні капелани вважаються військовослужбовцями, вони є священиками – не мають права носити та застосовувати зброю.

Як представники своєї групи віруючих капелани мають бути схвалені релігійною організацією, яка у разі США відповідає трьом базовим критеріям, встановленим Міноборони. По-перше, організація має бути некомерційною, по-друге, мати чинного кандидата на посаду військового капелана, по-третє, мати свою паству у ВС. Оскільки США у сфері релігійного життя зараз йдуть все далі від суворого деномінаціоналізму до більш неденомінаційних, інтерденомінаційних або навіть незалежних релігійних рухів, Міноборони дало повноваження декільком організаціям, кожне з яких як «ковпак» накриває відразу ряд релігійних груп (Національна асоціація євангелістів, євангелічних церков, Всесвітня рада незалежних християнських церков) [1].

Створено низку професійних організацій (Асоціація професійних капеланів, Національна асоціація католицьких капеланів, Національна асоціація іудейських капеланів, Американська асоціація християнських консультантів та ін.), що сприяють обміну досвідом серед капеланів. Кожна з них має свій «кодекс честі» капелана, проводить регулярні заходи, що сприяють професійному зростанню, обміну досвідом тощо, наставляють та перевіряють більш досвідчені колеги.

Головне завдання капеланів зараз – підтримка та повчання військовослужбовців, незалежно від того, чи вірить сам капелан чи його церква в моральну правильність війни.

Інститут військових капеланів у Британській імперії склався в 1796 р.⁵ Спочатку Департамент військових капеланів складався лише з представників церкви Англії. Пізніше до них приєдналися католики, офіційно не входячи до структури департаменту (1836), пресвітеріанці (1858), уесліанці (1881) та юдеї (1892).

Згідно з даними Міноборони США, посада капелана у військах була заснована Конгресом 29 липня 1775 р.

В армії Великобританії в 2005 р. був організований спеціальний набір (на даний момент рекордний за останні 65 років), внаслідок якого штат капеланів складає 280 осіб. Усі рекрути – християни. Однак ВС при необхідності звертаються до цивільних капелан, щоб задовольнити потреби релігійних меншин. Військовослужбовці, які сповідують буддизм, іслам, сикхізм та індуїзм, реалізують свої віросповідні права за допомогою капеланів, що співпрацюють з військами, – ці посади були відкриті в 2005 р. Всі ці капелани є цивільними особами, вони не служать в армії, не мають військових. У 2010 році у військах Великобританії проходило службу 440 буддистів, 120 сикхів, 690 індуїстів, 600 мусульман, 80 іудеїв. Водночас військовослужбовців-християн перебувало на службі 162 140 осіб [2].

Армія Великобританії намагається йти назустріч вимогам віровчень релігійних меншин: у частині спеціально поставляється халяльне та кошерне м'ясо. Солдатам, які сповідують іслам, виділяється спеціальна кімната для здійснення молитви, а також їм дозволено дотримуватися посту на місяць рамадан, якщо це не заважає виконанню їхніх прямих обов'язків.

Крім того, капелани залучені до роботи з освіти солдатів. Їхнє завдання – просвітлювати військовослужбовців про різні релігії, виховувати повагу до них. До їх обов'язків входить також проведення служб за загиблими військовослужбовцями.

В Австрії капеланська служба організована так само, як і медична чи психологічна служба. Капелани носять відповідні звання відзнаки, а також символіку їх конкретної служби.

При створенні збройних сил Боснії та Герцеговини на військову службу було взято імамів, капеланів та православні священики. Капелани не носять зброї, але мають звання та носять відповідні відзнаки [3].

Отже, військові капелани (військові, армійські священики) споконвіку становили невід'ємну частину повсякденного життя військових формувань у різних країнах світу і в різні епохи, точніше майже у всі епохи. У багатьох сучасних державах діють інститути військових капеланств. Військові капелани живуть одним життям із військовослужбовцями та значною мірою поділяють їхні повсякденні трудові обов'язки. Це дає їм можливість забезпечувати, щоб під час служби солдати та офіцери могли в повному обсязі здійснювати своє право на свободу віросповідання.

Джерела:

1. Комиссары духа. URL: https://nvo.ng.ru/forces/2009-05-22/11_kapellany.html?id_user=Y

2. Американский капелан Терри Мюррей: «Мы будем молиться за Украину». URL: <https://www.segodnya.ua/oldarchive/022e743ee81857e5c22567d80041ef17.html>

3. Капелланские структуры стран восточной Европы. Священник в воинской среде. URL: http://churchs.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2465:2012-01-10-12-09-00&catid=77:2011-08-30-13-38-08&Itemid=6

Кула Анна Станіславівна

Размустова Анастасія Валеріївна

*здобувачі вищої освіти факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОФІЦІЙНЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ – ГАРАНТІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Конституція України проголошує право кожного на працю, що містить можливість заробляти собі на життя працею, яку